

Erdal GÜMÜŞ¹

Türk Sosyal Güvenlik Sisteminin Değerlendirilmesi ve Sosyal Güvenlik Kurumlarının Finansal Geleceği*

Özet

Türk sosyal güvenlik sistemi 1945 yılından itibaren geliştirdiği farklı sosyal güvenlik kurumları ile farklı risklere karşı sosyal sigorta hizmeti sağlamaktadır. Henüz 62 yıllık geçmişine rağmen sistem günümüzde genel vergi gelirlerinin desteği ile ancak hizmetlerini sunabilmektedir. Sistemin yeniden yapılandırılması çalışmaları 1990'ların sonlarından itibaren ciddi bir kararlılıkla sürdürülmektedir. Ancak, yapılan bütün iyileştirmelere rağmen sistemin uzun dönemde kendi öz kaynakları ile mevcut hizmetleri sağlamasının olası olmadığını, sistemin finansman açıklarının devam edeceğini ve bu açıkların hazine tarafından karşılanacağından kamu maliyesine yeni yükler getireceği kanaati oluşmuştur. Bu çalışmanın birkaç amacı var: (1) uzun vadeli sosyal sigortaların (malullük, yaşlılık ve ölüm) temel problemlerini belirlemek, (2) yapılan reformları da dikkate alarak, bazı varsayımlar eşliğinde, sistemi oluşturan üç büyük emeklilik kurumunun uzun vadeli finansal projeksiyonlarını yapmak, (3) kamu maliyesi açısından saptanan problemlere uzun vadede ciddi çözüm sağlanıp sağlanmadığını değerlendirmek ve (4) ilave çözüm önerileri geliştirmektir.

Anahtar kelimeler: Sosyal Güvenlik, Sosyal Sigorta, Finansal Projeksiyonlar, Özelleştirme.

An Evaluation of Turkish Social Security System and Social Security Institution's Financial Future

Abstract

Turkish social security system has been developed under various social security institutions to provide social insurance against various social risks since 1945. Although the system has just 62 years history, it is in such situation that it is just able to provide its services with income support from general tax revenue. Thus, there has been real effort of restructuring the system since the late 1990s. However, it is accepted that these restructured efforts possibly would not generate sufficient revenue to provide its services in the long run, and deficit would be financed by treasury, which in turn, brings new burden on public finance. This study aims to: (1) determine fundamental long term issues of social insurance, (2) make long term financial projection of the three social security institutions under various assumptions while observing current reform efforts, (3) evaluate reform effort to see whether those efforts are sufficient to solve financial problems, and (4) develop additional solutions proposals.

Keywords: Social Security, Social Insurance, Financial Projections, Privatization.

¹ Yrd.Doç.Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Maliye Bölümü, Meşelik Kampüsü, 26480 ESKİŞEHİR. E-Posta: egumus@ogu.edu.tr

* Bu makale 9-13 Mayıs 2007 tarihleri arasında Antalya'da gerçekleştirilen 22. Türkiye Maliye Sempozyumu'nda sunulan tebliğin gözden geçirilmiş yeni versiyonudur.